

ISO 7010:2011 - nieuwe Europese norm voor veiligheidspictogrammen

Publicatiedatum

De erkenning van ISO 7010:2011 als Europese Norm, heeft wel wat voeten in de aarde. Op deze pagina wat achtergrond over deze richtlijn, en de mogelijkheid om de pictogrammen te downloaden...

Nieuwe versie ISO 7010:2011

In 2011 verscheen een nieuwe versie van de norm ISO 7010 met als titel: "Grafische symbolen - Veiligheidskleuren en -tekens" (In 't Engels: "Graphical symbols - Safety colours and safety signs") en bevat veiligheidspictogrammen voor preventie van ongevallen, brandbestrijding, het signaleren van gezondheidsrisico's en evacuatie.

De ISO 7010:2011 is opgebouwd in de lijn van de conventies genoemd in ISO-norm 3864 met als titel "Veiligheidskleuren en veiligheidstekens - Deel 1: Ontwerpbeginsselen voor veiligheidstekens in werkplaatsen en openbare ruimten" (In het Engels: "Graphical symbols - Safety colours and safety signs - Part 1: Design principles for safety signs and safety markings")

De norm werd in België lang genegeerd omdat de Belgische wetgeving zich al sedert 1997 op het KB Veiligheids- en gezondheidssignalering hanteert voor de keuze van veiligheidspictogrammen (KB van 17 juni 1997, Codex, titel III, hfst. 1 - een omzetting van de Europese richtlijn 92/58 van 24 juni 1992 betreffende de minimumvoorschriften voor de veiligheids- en/of gezondheidssignalering op het werk). Hierin worden een eigen set pictogrammen vooropgesteld, al worden dezelfde principes gehanteerd.

De wijzigingen die moeten gebeuren, zijn dan ook kleinschalig en eerder esthetisch van aard, en de reeks werd uitgebreid. Hierbij een overzicht van de verschillen in aantallen, en merkwaardige afwezigen in de ISO-norm:

Soort pictogram	KB Veiligheids- en gezondheidssignalering (EN 92/58/EEG)	ISO 7010:2011
Evacuatie	16 (waarvan 4 pijlen, 2 voor gewone uitgang en 5 voor nooduitgang)	15 (excl. pijlen, 2 voor nooduitgang)
		Het pictogram voor gewone uitgang is niet opgenomen in de lijst Pijlen zijn in ontwerp - er volgen rechte pijlen, en pijlen onder 45° Het pictogram voor nooduitgang wijkt opmerkelijk af van het wettelijke pictogram. Strikt genomen zou dit pictogram een inbreuk kunnen vormen op de huidige wetgeving.
Brandbestrijding	8 (waarvan 4 pijlen)	6 (geen pijlen)

Gebod	11	26
Verbod	8	32
Waarschuwing	18	28
Totaal	45	107

Normen en wetten

Zowel in de Belgische als Europese wetgeving (zie verwijzingen hierboven; RL 92/58/EG) wordt nog steeds verwezen naar pictogrammen en niet naar normen.

Ook in recente amendementen op Europees vlak (*zie COM(2013) 102 final van 26 februari 2013*), komen deze oude pictogrammen nog voor zonder dat verwezen wordt naar ISO 7010, die de nieuwe stand der techniek rond veiligheidssignalisatie voorstelt.

Het gevolg is echter dat tot op vandaag de Europese en Belgische wetgeving strictu sensu oplegt dat de oude pictogrammen nog steeds bindend zijn. In bepaalde gevallen kan de ISO 7010-norm hiermee strijdig zijn. Er valt te verwachten dat dit in de toekomst wel aangepast zal worden.

Woordvoerders bij zowel FOD WASO als diverse brandweerdiensten geven aan dat de vorm van een pictogram voor hen op geen enkel ogenblik een breekpunt zal zijn. Essentieel is dat duidelijke pictogrammen aanwezig zijn waar nodig, en of deze nu volgens de bijlage van RL 92/58/EEG of volgens ISO 7010:2011 vorm gegeven zijn, is bijkomstig. Belangrijk is ook dat de werknemers hierover een opleiding krijgen en begrijpen welke acties men met de pictogrammen bedoelt.

Concreet betekent dit dus dat bestaande pictogrammen in elk geval niet hals over kop vervangen moeten worden. Wie op vandaag een nieuwbouwproject opstart, doet er wel goed aan om pictogrammen te voorzien volgens de ISO 7010:2011 norm om later beperkt aanpassingswerk te vermijden. Zoals hierboven vermeld gaat dit best gepaard met een bepaalde opleiding hierover.

Belang

In een economie die steeds globaler wordt, kan het niet anders dat de industrie, wetenschap en handel deze globalisering steeds beter gaan integreren. Voor de productie, handel en verwerking van gevaarlijke producten en mengsels, bestaat hier al enige jaren de Reach-wetgeving met de CLP-principes. Met de ISO 7010-norm, worden naast de CLP-pictogrammen nu ook een heel resem andere pictogrammen geharmoniseerd.

Dankzij de invoering van een Europese richtlijn, zullen werknemers uit andere landen van de EU nu in principe met dezelfde pictogrammen geconfronteerd worden voor brandbestrijdingsmiddelen, redding en evacuatie, waarschuwingen, verbods- en gebodsbepalingen.

In de praktijk zal het natuurlijk enige jaren duren vooraleer in alle bedrijven deze pictogrammen consistent vervangen worden door de Europese equivalenten.

Gebruik van de pictogrammen

De norm ISO 7010:2011 legt een aantal pictogrammen vast die gebruikt moeten worden als veiligheidsadvies. Er bestaan in veel gevallen echter ook conventies en wettelijke bepalingen rond materiaalkeuze voor de dragers van de pictogrammen, rond afmetingen in functie van de afstand vanwaar ze bekeken kunnen worden, en over ondersteunende functionaliteit (bijv. fotoluminescentie in slecht verlichte omgevingen - ISO 17398).

Toch zijn er een aantal situaties waar digitale varianten van de pictogrammen een zekere meerwaarde kunnen hebben. We denken hierbij aan veiligheidsinstructies, onthaalbrochures, instructiefilmpjes, websites, onderwijs, ...

Overzicht van de pictogrammen

Evacuatie	Brandbestrijding	Geboden	Verboden	Waarschuwingen
				
E001 Nooduitgang (links)	F001 Brandblusapparaat	M001 Algemeen gebod	P001 Algemeen verbod	W001 Algemene waarschuwing
				
E002 Nooduitgang (rechts)	F002 Brandhaspel	M002 Verwijzing naar instructies handleiding/boekje	P002 Verboden te roken	W002 Waarschuwing; Explosief materiaal
				
E003 Eerste hulppost	F003 Brandladder	M003 Gebruik gehoorbescherming	P003 Geen open vlam; Vuur, open ontsteking en roken verboden	W003 Waarschuwing; Radioactief materiaal of ioniserende straling
				

E004 Noodtelefoon	F004 Brandbestrijdingsmiddelen	M004 Gebruik oogbescherming	P004 Verboden doorgang	W004 Waarschuwing; Laserstraal
(teruggetrokken)				
E005 Richting, pijl (90° stappen), veilige situatie	F005 Brandmelder	M005 Verbind aarding met de grond	P005 Geen drinkbaar water	W005 Waarschuwing; Niet-ioniserende straling
(teruggetrokken)				
E006 Richting, 45° pijl (90° stappen), veilige situatie	F006 Brandtelefoon	M006 Stekker uit stopcontact halen	P006 Verboden voor vorkheftrucks of ander industrieel transport	W006 Waarschuwing; Magnetisch veld
	-			
E007 Verzamelpunt bij evacuatie	-	M006 Gebruik ondoorzichtige oogbescherming	P007 Verboden toegang voor mensen met actieve hartimplantaten	W007 Waarschuwing; Hindernis op vloerhoogte
	-			

E008
Glas breken
voor toegang

M008
Gebruik
veiligheidsschoeisel

P008
Verboden
voor metalen
onderdelen
of uuerken

W008
Waarschuwing;
hoogteverschil
(valgevaar)

E009
Arts

M009
Gebruik beschermende
handschoenen

(in ontwikkeling)

W009
Waarschuwing;
Biologisch gevaar

E010
Automatische
externe
defibrillator
(AED)

M010
Gebruik
beschermende kleding

P010
Niet aanraken

W010
Waarschuwing;
Lage temperatuur/
vorstcondities

<p>E011 Oogdouche</p>		<p>M011 Handen wassen</p>	<p>P011 Niet blussen met water</p>	<p>W011 Waarschuwing; Glad oppervlak</p>
	-	 <p>M012</p>	 <p>P012</p>	 <p>W012</p>
<p>E012 Nooddouche</p>	-	<p>M012 Gebruik de leuning</p>	<p>P012 Geen zware last plaatsen</p>	<p>W012 Waarschuwing; Elektriciteit</p>
	-			
<p>E013 Brancard</p>	-	<p>M013 Gebruik gelaatsbescherming</p>	<p>P013 Ingeschakelde mobiele telefoons verboden</p>	<p>W013 Waarschuwing; waakhond</p>
<p>(in ontwikkeling)</p>	-			
<p>-</p>	-	<p>M014 Gebruik hoofdbescherming/helm</p>	<p>P014 Verboden met metalen prothesen</p>	<p>W014 Waarschuwing; Vorkheftrucks of ander industrieel transport</p>
<p>(in ontwikkeling)</p>	-			

-	-	<p>M015 Gebruik kleding met hoge zichtbaarheid</p> 	<p>P015 Niet in reiken</p>	<p>W015 Waarschuwing; hangende lasten</p>
<p>E016 Evacuatievenster met noodladder</p> 	-	-	<p>in ontwikkeling</p>	<p>W016 Waarschuwing; Giftig materiaal</p>
<p>E017 Evacuatievenster</p> 	-	<p>M016 Gebruik een masker</p> 	-	<p>W017 Waarschuwing; warm oppervlak</p>
<p>E018 Tegen wijzerzin draaien om te openen</p> 	-	<p>M017 Gebruik ademhalingsbescherming</p> 	<p>P017 Niet duwen</p> 	<p>W018 Waarschuwing; Zelfstartende machine</p>
<p>E019 In wijzerzin</p> 	-	<p>M018 Gebruik valbescherming</p> 	<p>P018 Niet neerzitten</p> 	<p>W019 Waarschuwing; Beklemmingsgevaar</p>
<p>E019 In wijzerzin</p> 	-	<p>M019 Gebruik een lasmasker</p> 	<p>P019 Niet op stappen</p> 	<p>W019 Waarschuwing; Beklemmingsgevaar</p>

draaien
om te openen

-	-			
-	-	M020 Gordel dragen	P020 De lift niet gebruiken bij brand	W020 Waarschuwing; Hindernis boven het hoofd
-	-			
-	-	M021 Verbreek contact voor aanvang onderhoud of herstellingen	P021 Honden niet toegelaten	W021 Waarschuwing; Ontvlambaar materiaal
-	-			
-	-	M022 Gebruik beschermende crème	P022 Niet eten of drinken	W022 Waarschuwing; Scherpe onderdelen
-	-			
-	-			

M023
Gebruik voetgangersbrug

P023
Doorgang niet blokkeren

W023
Waarschuwing;
Bijtende substantie

M024
Gebruik deze doorgang

P024
Hier niet staan of wandelen

W024
Waarschuwing;
Beklemmingsgevaar
voor handen

M025
Ogen van kind beschermen met
ondoorzichtige
oogbescherming

P025
Niet afgewerkte
stelling niet
gebruiken

W025
Waarschuwing;
Beklemmingsgevaar,
draaiende
onderdelen

M026
Gebruik een voorschort

P026
Toestel niet
gebruiken in een
badkuip, douche
of waterreservoir

W026
Waarschuwing;
Opladende batterijen

-	-	-	<p>P027 Lift niet gebruiken voor personen</p>	<p>W027 Waarschuwing; optische straling</p>
-	-	-		
-	-	-	<p>P028 Geen handschoenen dragen</p>	<p>W028 Waarschuwing; Oxiderende materialen</p>
-	-	-		-
-	-	-	<p>P029 Niet fotograferen</p>	-
-	-	-		-
-	-	-	<p>P030 Geen knopen in touw maken</p>	-
-	-	-		-
-	-	-	<p>P031 Stand schakelaar niet wijzigen</p>	-

-	-	-		-
-	-	-	P032 Niet gebruiken voor vlakslippen	-
-	-	-		-
-	-	-	P033 Niet gebruiken voor nat slijpen	-
-	-	-		-
-	-	-	P034 Niet gebruiken met handslijpmachine	-

Pictogrammen downloaden

Download alle pictogrammen in één bestand (kies je formaat):

Merk op: Ik ben geen jurist en dit is geen wettelijk advies. Het is jouw taak om de vigerende wetgeving te respecteren.